

PM 2008: RI (Dnr 001-711/2008)

Skyddet för den personliga integriteten. Bedömningar och förslag (SOU 2008:3)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid 10 juni 2008

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på integritetsskyddskommitténs slutbetänkande ”Skyddet för den personliga integriteten. Bedömningar och förslag” (SOU 2008:3) överlämnas och återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har överlämnat Integritetsskyddskommitténs slutbetänkande ”Skyddet för den personliga integriteten. Bedömningar och förslag” (SOU 2008:3) till Stockholms stad för yttrande. Betänkandet innehåller i huvudsak följande.

Regeringsformen föreslås kompletteras med ett nytt stadgande av innebörd att varje medborgare är skyddad gentemot det allmänna mot intrång som sker i hemlighet eller utan samtycke och som i betydande mån innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

I brottsbalken föreslås införas en bestämmelse om olovlig fotografering, som i princip gör det förbjudet att utan lov fotografera eller filma personer som befinner sig på platser dit allmänheten inte har insyn.

Regeringen föreslås årligen lämna information till riksdagen om utvecklingen på integritetsskyddsområdet. Datainspektionens roll föreslås breddas och utvecklas och en nämnd eller ett råd med uppgift att vaka över integritetsskyddet på hela samhällsområdet föreslås inrättas om utvecklingen ger anledning till det.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret instämmer med integritetsskyddskommitténs förslag i de olika delarna för att åstadkomma ett utökat skydd för den personliga integriteten.

Stadsledningskontoret tar även upp en frågeställning som kommittén inte har berört närmare, nämligen att den tekniska utvecklingen har förenklat för enskilda att, i hemlighet, ta upp såväl ljud som bild och att detta bl.a. förekommer alltmer i skolan. Stadsledningskontoret anser att elever och personal i skolan bör omfattas av det integritetsskydd som bestämmelsen i brottsbalken om olovlig fotografering avser att skydda.

Mina synpunkter

Att skydda enskilda medborgares personliga integritet mot intrång och kränkningar är ytterst angeläget. Respekt och skydd för den personliga integriteten handlar ytterst om att värna den enskildes privatliv och personliga förehavanden. I en tid av skärpt övervakning i brottsförebyggande syfte är det viktigt att lagstiftaren samtidigt slår fast denna grundläggande och centrala princip. Vikten av detta förstärks ytterligare av de vidgade möjligheter till oönskad hemlig dokumentation som möjliggörs av den tekniska utvecklingen.

Att det blir allt enklare för människor att kommunicera med varandra är givetvis en välkommen utveckling som bör bejakas. Men ju enklare det blir att förmedla information till stora grupper av människor, desto väsentligare är det att i lagstiftningen dra upp gränserna för vilken typ av uppgifter som inte bör tillåtas insamlas, så att det förblir möjligt att värna den enskildes privata sfär mot oönskade intrång. Jag välkomnar därför integritetsskyddskommitténs ambitioner och förslag. Ett grundlagsfäst skydd av den personliga integriteten är inte i sig självt någon universallösning, men det utgör ett steg i rätt riktning.

Av samma skäl som anförts ovan välkomnar jag kommitténs förslag om förbud mot olovlig fotografering. Att utan samtycke bli fotograferad i oönskade situationer kan, särskilt som distribution av bilder blir allt enklare, lätt framkalla obehag. Emellertid delar jag stadsledningskontorets bedömning att den av kommittén föreslagna avgränsningen att förbjuda fotografering på platser dit allmänheten inte har insyn är förhållandevis vag. En tydligare definition vore tvivelsutan tacknämlig.

Ur ett kommunalt perspektiv vill jag särskilt uppmärksamma den problematik beträffande skollokalers status som stadsledningskontoret lyfter fram. Kränkande fotografering av det slag som utredningen vill stävja förekommer i en inte obetydlig omfattning just inom skolans väggar, och i skolans verksamheter på andra platser, som badhus, idrottshallar och utomhus. Vikten av att lagstiftningen formuleras på ett sätt som ringar in dessa företeelser är därför betydande, eftersom det handlar om omynliga människor, som i grundskolan dessutom är förpliktigade att vistas i skolan. Ett förtydligande om att integritetsskyddet gäller i skolans lokaler och i skolans verksamhet som helhet bör därför göras.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på integritetsskyddskommitténs slutbetänkande ”Skyddet för den personliga integriteten. Bedömningar och förslag” (SOU 2008:3) överlämnas och åberopas denna promemoria.

Stockholm den 15 maj 2008

STEN NORDIN

Bilaga

Sammanfattning av integritetsskyddskommitténs slutbetänkande ”Skyddet för den personliga integriteten. Bedömningar och förslag” (SOU 2008:3)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till protokollet att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Justitiedepartementet har överlämnat Integritetsskyddskommitténs slutbetänkande ”Skyddet för den personliga integriteten. Bedömningar och förslag” (SOU 2008:3) till Stockholms stad för yttrande. Betänkandet innehåller i huvudsak följande.

Regeringsformen föreslås kompletteras med ett nytt stadgande av innebörd att varje medborgare är skyddad gentemot det allmänna mot intrång som sker i hemlighet eller utan samtycke och som i betydande mån innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

I brottsbalken föreslås införas en bestämmelse om olovlig fotografering, som i princip gör det förbjudet att utan lov fotografera eller filma personer som befinner sig på platser dit allmänheten inte har insyn.

Regeringen föreslås årligen lämna information till riksdagen om utvecklingen på integritetsskyddsområdet. Datainspektionens roll föreslås breddas och utvecklas och en nämnd eller ett råd med uppgift att vaka över integritetsskyddet på hela samhällsområdet föreslås inrättas om utvecklingen ger anledning till det.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av juridiska avdelningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Ett utökat grundlagsskydd

Stadsledningskontoret instämmer med Integritetsskyddskommittén att ett utökat grundlagsskydd för den personliga integriteten, på det sätt kommittén föreslår, är befogat och bör införas.

Förbud mot olovlig fotografering

Stadsledningskontoret instämmer med Integritetsskyddskommittén att det finns ett behov av att en ny bestämmelse införs i brottsbalken som förbjuder fotografering i vissa fall.

En frågeställning som Integritetsskyddskommittén inte har berört närmare, är den situation som uppkommit under senare tid på skolor, nämligen att såväl personal som elever blir utsatta av enskilda personer och elever med upptagningar av skilda slag. Den tekniska utvecklingen har förenklat för enskilda att ta upp såväl ljud som bild. Detta gör att personal och elever ständigt måste vara inställda på att hemlig avlyssning och bildupptagning förekommer. Avsikten med upptagningarna är väldigt skiftande. Det förekommer att upptagningar från skolmiljön läggs ut på Internet.

I förslaget till ny bestämmelse i brottsbalken om olovlig fotografering av någon som befinner sig på *en plats dit allmänheten inte har insyn*, nämns följande platser: inomhus i den egna bostaden, på sjukhus där personen befinner sig för vård, i omklädningsrum, på toaletter eller i provhytter.

Kommittén har bl.a. ansett att en begränsning bör göras så att bestämmelsen omfattar endast fall där det ter sig stötande för rättskänslan att en persons integritet inte respekteras. Som exempel på platser där det är uppenbart att den personliga integriteten skall skyddas nämns bl.a. omklädningsrum på skolor.

Stadsledningskontoret anser att skolan är en plats, som utmärker sig från andra platser dels genom att lokalerna, och som regel även skolgårdarna, inte är offentliga platser, dels genom att eleverna inte har något val när det gäller att befinna sig i skolan. Eleverna men även personalen bör därför kunna förutsätta att de befinner sig i en fredad zon vad gäller olovlig fotografering.

Genom att skolan inte är en offentlig plats har allmänheten inte insyn. Det innebär att skolans lokaler bör kunna inrymmas i brottsbalkens nya bestämmelse om olovlig fotografering. Det framgår emellertid inte av utredningen om detta är avsikten.

Stadsledningskontoret anser att elever och personal i skolan bör omfattas av det integritetsskydd som bestämmelsen avser att skydda. I det fortsatta arbetet bör därför skollokaler uppmärksammas och uttalande göras som klargör om det personliga integritetsskyddet skall omfatta hela skollokalen och inte vara begränsad till omklädningsrummen. Generellt kan sägas att begreppet "dit allmänheten inte har insyn" är svårtolkat.

Andra åtgärder för att stärka integritetsskyddet

Med hänsyn till den snabba tekniska utvecklingen instämmer stadsledningskontoret med Integritetsskyddskommittén beträffande de övriga åtgärder som föreslås för ett framtida utökat skydd för den personliga integriteten.